

עין משפט נר מצוה

בד א מיי' פייב מנ'ל' שגנות הלכ' א מתנ עשן רח':
בוח ב מיי' פייב מנ'ל' שולח מקדש הלכ' א נסח' מנ'ל' פת המזירה לן פתח לאין דש':

סמל האגודה

רבינו חננאל

אמר מדבר גופיה נשמעיה דגמר מדבר דוקן ממוא. דכתבי כ י יפלא ממן. דבר מה להלן דבר ולא כל הנוף אף בהוראה דבר ולא כל הנוף והכי תניא בחספת' הורו לבטל במקצת ולקיים מקצת הרי אלו חייבי' שני' דבר נאמר כאן דבר נאמר להלן דבר מה דבר האמור להלן מקצתו ולא כולו אף האמור כאן מקצתו ולא כולו אהת אומר מקצתו ולא כולו וא אינו אלא כולו מיל' בין דם לדם ולא כל דם בין דין לדין ולא כל דין בין נגנ גנוב וגו' ^[כ] וכנאי' גונא מפרש בסוף פ' אלו הן ונתחנן ^[כא] אמר רב יוחנן אמר שמואל לעולם אין ביד חייבין דש יחור דברו שני הצדקין מורין בן פיי' שהוא מרבי' דחכמי' אבל צדוקין מורין בו פטור' מאי טעמא זיל קרי בן רוא. כלומר אין אלו ארזין להוראה ושבגין קרובין למורין אצל הוראה שהיה להן להמור ולא למור. ואותובנא מפתני' א נמי במרייתא יש נדה בתור' אבל אבה על שומרת' א נדה ^[כב] (פטור') אמאי והא כתיב יהיה לה למור' שהיא [ספרות] אחד אלמ' (תל') [דכתבי'] וכן וזה מכשכב ודחה יהיה לה וכל הכלי אשר תשגב עליו [טמא] ויהיו ונתיב בסיפריא (פסח) מנין שהיא משמרת אחד לאלה תל' [טמא] יהיה יכול כשם שהיא משמרת אחד לאחד כן תשמר על שני. ודין הוא מה אם הוב שאינו סופר אחד לאחד דפסי' שבעה לכ'. ובה שהיא סופרת אחד לאחר אינו דין שהשמר שני לשני תל' יהיה לה אין לה אלא יום אחד. ודחין מנתי' כגון דהורו דכרדיה אסירא השומרי' יום כגנר יום שאל דכרבה שרי' ואקשנין שרי' דכרבה נמי בהריא כחב משכבי אשה דלמנא תרתייהו ופוקרין כגון דאמר' נמי כירא הוא דאסיר בשומרת' יום כגנר יום אבל תערא שריא ודחין [ואן] ספרא והתערא בהריא כתיב בה תא מקורה הערה. ודחין למימר כגון דאמר תערא בשומרת' יום כדרי' אסירא שאלא כדריה שריא. אקשנין אי הכי נדה נמי כלומר מאי נקטא שומרת יום בודה גופא יכילין לומר כדריה הוא דאסירא דכתיב מקורה. ופוקר דאמר' הו כתיב תערא בהשאר' ויהי כתיב פיי' דכתיב איש אשר ישיב את אשה את דוה וגלה את ערוהה את מקורה הערה וגו' אבל בשומרת יום כגנר יום לא נמוחת לזעזעה בה אפי' כדריה. אי בעית תימא לעולם דשור' גמר כירא כדריה בשומרת' יום בודה אקשנתה הוא כתיב יהיה לה לא פליגי עליה (מא' הוה) [מיתה] אמר' ובה אינה אסור' אלא ביום כדכתיב כל מי אסור טומאה אבל כילות שריא. פיי' קרי' ולא קמבענא ובה אלא פסוק לנתיח דכתיב על נדחה. שהא כיון דהות דם יום ה' דבעיא לנטורי' טי וקשור' טי ודי' טי' דהוא פלג יומא בהווא טעמא דאמינא. והיינו דקתני

גנא שומרת' יום. ואי קשיא לך אמר אפי' ובה (הם) [אן] הכי נמי (מא' הוה) [מיתה] כיון דתני יש נדה בהווא קיט' איסורא דסמיך לנדה ואילו קביעת' ובה בהר הכי אחי' ואת שפע יתי שבת כהורא אבל המוציא מרשות היחיד לרשות הרבים פטור ואמאי' ואת כתיבא פיי' רצו משה ועבירו קול במחנה. וגרסינן ב' דורות בשבת מבדי וזיקה תולדה הורואה היא הוראה גופא היבא כתיבא. איי' יוחנן דאמר קרא רצו משה ועבירו וגו' משה היבא קאי במחנה ליה וכן וממאי דבשבת קאי רצו תעברו] [ותעברו] מיום הכפורים וכו' ^[כג] (וייל' הוה) [וקרי' בהן] לא תעשה כל מלאכה. וגרסי' [בתלמוד] למה נעורבא בחולת' בשבועות ומנין שהוראה קרויה מלאכה ר' שמואל בשם ר' יוחנן ורבי משה וגו' נגמנו מלהוציא מבתיהם ללח' לזבובין ולמלוציא מידן להכניסו ללשכה ר' חזקיה בשם ר' אחא שמע לה מהדא ולא הוציא משא מבתיהם ביום השבת וכל מלאכה לא תעשו. וראוית' ספרים שכתוב בהן אמאי והא כתיבא אל יצא איש ממקומו והא שבושא דספרי' הוא דרך קרא בתחומי שבת מריי'. ופוקרין דאמר הוצאת אסירא הכנסה שריא. פיי' דאנן מסבירא ילפינן הכנסה: איבעית דאמר דאמר הוצאה והכנסה אסירא. וזיקה והושעת מרשות לרשות שריא: מ"ש יש כבודת כוכבים בתורה אבל המשתתחה פטור אמאי' והא כתיב לא תשתתחו לאל אחד ופוקרין דאמר כדריה אסורה. פיי' כגון פטירה לפעור הוריקה למרקוליס' שלא כדרכה שריא. פיי' דקטענו בהא [קאי] איכבי יעבדו הניסם האלה. ומפורש בפרק ד' מיתות ^[כד] פ' ^[כא]: איבעית תימא דאמר' השתחוויה גופא דאסירא שיש בה מרשות ידום ורגלים אחי' והשתחוויה שאין בה [פטור] שריא. וקיייל' כדאמר רב יוחנא אמר שמואל: [ששן' לרד ד עיב] בעי רב יוסף היבא דהורו ביד אין חרישה בשבת פירוש איסורה מהו כיון דקא מורו כשאר מלאכות דאסור בשבת כביכול מקצת וקמא מקצת דמי והויא דהורא או דלמא כיון דעקרי לה לחרישה לגמרי כלעקור את כל הנוף דמי ואינה הוראה. ואנת' למפשט' הדוריה היא מדתנין יש נדה בתורה אמאי והא עקרי דין שומרת' יום כגנר יום לגמרי ויש'. ודחין דאמר' כדריה אסירא וכו' כי רישא ולעולם לא עקרי לגמרי. השביעת' במאי שני כיון דכתיב וכוים השביע' בתריש ובקציי' תשובות בזמן שהחרישה והקציה מותרות וכן או נתיח אסורין [בשבת] אבל בשביעת' דכתיב שרד לא תורע וכו' לא אסירי מהו [תא] דקא מורו בשאר שני שבוט כביכול מקצת וקמא מקצת דמי והויא דהורא. או דלמא כיון דקא עקרי לה לשביעית' פיי' לשבתות דשביעית' לגמרי כלעקור את הנוף דמי וליחא הוראה. ופשטי' רבינא דהוראה היא מהא דתניא בתוספתא [סוף] מנדרין המתנבא לעקור דבר מן התורה חייב. לבטל מקצת ולקיים מקצת ר' שמעון פטור ובתבורת' כוכבים איי' אמר היום קיימת' בכולה בטילה חייב. דאלמא כן האי גונא כביכול מקצת וקיים מקצת דמי שיי'. והא מתניתא מותרתא בסוף אלו הן ונתחנן: בתנ' הורו ביד ורעד אחד מןן שטעו ואמר לוי טועים אתם. פיי' לא האזינו אילוי. שי' שלא היה נפוצא לשי ביד שם פיי' בשנת הוראה ואפי' נ' ורגמים' שלם דאי בו משתלם מנינים מאי איריא מופלא אפי' כן דהו דכל עדת אמר דחמנא אלא כגון שהיו יותר מע"א או שהיה אחד מהע"א גו או ממור או נתן או זקן או שלא ראה לו בינם. פטורין כלומר אין הוריתן הוריות דכל אלו אינן ארוים להיות מכלל אלו המורים שנאמר כאן ואם כל עדת ישראל ישנו ותאמר להלן ושפטו העדה מה להלן בעינן שיהיו כולן ראוין להוראה דכתיב בהו והקל מעליך ונשאו אתך דבבתי דינן מרובין מייירי דכמפרש (בבא מצריא' מנדרין) וספיא' דמנדרין] אף גני' דליתו כוליהו ראוין להוריה. והא תתן זקן תרגומה שאין לו כבר ותחלת' בנשים שכבר נסתבל תחנב והופרה האבינות' ומשום הכי לא חזי דהא בציורה ליה מאורייתא מצות פריה ורביה דרבי קיא. ויש מפרשים מפני שאינו רחמני דלא מוחם אלא

ה:

ור"ש ו**ר"מ**. דדרשי' מרי קהל לג"ש ולא איימר חד להוראה תלויה צבית דין אס כן הוראה תלויה צבית דין מנא לכו: **מעניי העדה נעששה לשגגה**. נעששה לשגגה על ידי אחריס' דהיינו על ידי הוראת' ב"ד דהוראה תלויה צבית דין: **רנא אמר כי לנל העם נשגגה**. שיהו כולם תלוין נשגגת הקהל וב"ד דהוראה תלויה צב"ד ומעשה תלו צקהל: **הוא אמינא אפי' מיעוט**. מטלו מציאין פרי: **הוא אמינא ציט דין צבדי רונא**. ולא יכו מציאין פרי עד שיעשו ציט דין עס הלצור דליצעי לציט מצי כהא מעיני הקהל ^[כ] ומצינ' צענודת כוכבים והיה אס מעיני העדה: **אכל חד שצט דליכא רונא לא**. והוא הדין לשנים או שלשה צצטיס: **רבי שמעון סמניא צני**. פרי לכל שצט ושצט ופר לציט דין: **אי כהוראס ציט דינו רבי שמעון לוי לוי**. דהא לא מיימר ליה (לא) קהל להוראס ציט דינו: **אלא לאו רבי יסודס היא**. וקמני מה הן מציאין פרי אחד אלמא לא מייחו שאר צצטיס צהדיה: **אמרי רנא צמאי עסקינן וכו'**. ומנא קמא **כדי שצטנן בן אלעזר הוא ורבי שמעון** דלמר שני פריס קסדר פרי לכל שצט ושצט דשצט אי' איקרי קהל כגון שחטאו צעה צצטיס והן רופן של קהל דכי הוה רונא צגברי ורונא צצצטיס הוא דמציא פרי לכל שצט ושצט ופר לצ"ד **אכל היכא דליכא ששה וכן רונא או שצט וליני רונא כיון דלאו רונא צגברי ורונא צצצטיס כחד שצט דנו ומציאין פרי אחד ופר לצ"ד: איציעיא לכו שצט אחד שעשה כהוראס ציט דין פגדול רנא שמעון מי מייסו**. פרי או לא מי אמרינן כי אמר ר' שמעון לחייב על כל קהל וקהל דשצט אחד איקרי

הורו בית דין פרק ראשון הוריות

קהל כגון שחטאו צצעה צצטיס דהוו רופן אכל היכא דליכא רונא ציחד דמו ופטוריס דייחד נעששה כהוראס ב"ד פטור או דלמא כיון דסבידנא ליה דשצט אחד איקרי קהל לא שגא שצט אחד ולא שגא שצעה מציאין פרי לכל שצט ושצט ופר לצ"ד: **אלא כהא צמאי עסקינן כגון שחטאו ששה וכו'**.

דמציאין פרי ופר לצ"ד: **אלא לאו רבי דמעין פרי ופר לצ"ד**: **אלא לאו רבי שמעון**. וקמני שצט אחד חייב על הוראס ציט דין הגדול אלמא כי אמר שצט אחד איקרי קהל אפי' כי מטא שצט אחד כמרוצין דמו ומציאין פרי ופר לצ"ד והכי סבידא ליה לרבי שמעון פרי דהיכא דליכא רונא צגברי ורונא צצצטיס מציאין פרי לכל שצט אכל היכא דחטאו ששה וכן רופן או שצעה ואין רופן כשצט אחד דמו ומציאין פרי ופר לציט דין מדקמני מה הן מציאין וכו' ולא מתוקמא רישא אלא כדכי שמעון בן אלעזר כגון שחטאו ששה וכו' וקאמר רבי שמעון שני פריס פרי לכו ופר לציט דין: מדכמצי קהל יהודה אלמא דשצט אחד איקרי קהל: **ורלמא שאני שצט יסודס והוא עמיס ציושוליס שצט צנימין**. ושני צצטיס הוה דלקרי קהל אכל שצט אחד לא: **אלא מהכא סניי מפדן והסביסין ומספין קלסל מעיס וגו'**. והיכא אמר ליה הכי דכמצי ^[כ] ויכל אלהיס אל יעקב עוד צנורא מפדן ארס וגו' וכמצי ^[כ] ויאלר לו אלהיס אני אל שדי פרה ורנא גוי וקהל גויס דיה' ממך וגו': **מאן הוה אפילדי לוי כההיא שעשא**. כלומר מאן הוה עמד למילד הוה שעתא צנימין ואשמע מניה דקאמר ליה רחמנא השמא מתילדי לך קהל אחרינא: **י"א צצטיס לא**. בתמיהה והא אמרת דשני צצטיס איקרו קהל יהודה וצנימין אלא וצאי הכי קאמר ליה דהשמא מתילדי לך קהל אחרינא אלמא שצט צנימין לצדו איקרי קהל: **הכל**

מושמו חטאו ששה והן רובו של קהל או שבעה אף על פי שאינו רובו של קהל מביאין פרי תא שמע רבי יהודה אומר שבט שעשה בהוראת בית דינו אותו השבט חייב ושאר כל השבטים פטורין ובהוראת ב"ד הגדול אפילו שאר שבטים חייבים שמע מינה אמר רב אשי מתניתין נמי דיקא דקתני ועשה אותו השבט על פיהם אותו השבט חייב ושאר כל השבטים פטורין למה לי למיתנא ושאר שבטים פטורים הא תנא אותו השבט חייב וכיון דתנא אותו השבט חייב ממיילא ידענא שאר שבטים פטורין אלא הא קמושמע לן דבהוראת בית דינו הוא דשאר שבטים פטורים אבל בהוראת ב"ד הגדול אפילו שאר שבטים חייבין שמע מינה איבעיא להו שבט אחד שעשה בהוראת בית דין הגדול לרבי שמעון מי מייית או לא תא שמע מה הן מביאין פרי אחד רבי שמעון אומר שני פריים (בבאי עסקינן אילימא שחטאו שבעה) שני פריים שמונה פריים בעי אלא דחמא שבט אחד ובבאי אילימא בהוראת בית דין רבי שמעון לית ליה אלא בהוראת בית דין הגדול ותסבירא תנא קמא מני אי רבי מאיר הא רובא בעי אי רבי יהודה שאר שבטים נמי מיייתו (אלא) הא מני רבי שמעון בן אלעזר היא וכדתניא תא שמע וחכמים אומרים לעולם אינו חייב אלא על הוראת בית דין הגדול ^[כא]מאן חכמים אילימא רבי מאיר רובא בעי אלא לאו רבי שמעון היא שמע מינה ורבי יהודה ורבי שמעון ^[כב]שבט אחד דאקרי קהל מנא להו אמרי דכתיב ^[כג]ויעמד יהושפט בקהל יהודה וירושלים ^[כד](ונכח חצר בית ה') החדשה ^[כה]מאי חדשה א"ר יוחנן י'שחידשו דברים אמרו טבול יום אל יכנס במחנה לויה מתקין לה רב אחא בר יעקב ממאי דלמא שאני ירושלים דהוה נמי בנימין אמר רב אחא בר יעקב דכתיב ^[כז]ויאמר אלי' הגני מפקד והרבייתך ונתתה לקהל עמי' וגו' מאן אתיליד ליה ההיא שעתא צנימין ש"מ ה"ק רחמנא מתיליד לך השאת קהל אחרינא א"ל לא שבת לרב כהנא דלמא הכי קא"ל רחמנא לבי מתיליד לך בנימין אויה דהווי ^[כח]בשבטים דמתקרייתא קהל א"ל אלא שנים עשר שבטים איקרו קהל אחד עשר שבטים לא איקרו קהל ^[כט]ותנא ר"ש אומר מה תלמוד לומר ^[ל]ופר שני בן בקר תקח לחמאת אם ללמד שהם שנים והלא כבר נאמר ^[לא]ועשה את האחד חמאת ואת האחד עולה לה' [אלא] יכול [תהא] נאכלת חמאת ללוים ת"ל ופר שני שני לעולה מה עולה לא נאכלת

^[ל]

^[ל]

^[ל]

מיעני ליה דליירי גו' צצטיס: כגון שחטאו ששה שבטים והן רופן ב'. תימא א"כ מ"ט דרבי שמעון דלא מתייב אלא פרי אחד הא לא אשכחן דפליגי ארי' יהודה אלא דבעי נמי פרי לציט דין אכל מודה מיוס לרבי יהודה דשצט אחד איקרי קהל: הגני מפקד והרבייתך וגו'. תימא דשצין קהל דלמר הקי"ם ליעקב גוי וקהל גויס יהוה ממך:

חייבין אלא על הוראת ב"ד הגדול לבדו ומדקמני חכמים מסתמא מכלל רבנן בני פלוגתייהו דרי' יהודה ר"ש בכלל ולקמן מוכח דדוקא ריש היא ולא רימו: ויאמא עד דאיכא שני שבטים דהתם שבת יהודה ובנימין והן כותב מוכח קרא (דחגי') [דכתיב] בקהל יהוד' וירושל' [וירושלים] היינו שבת בנימין שהיתה חעיר בחלק בנימין כדמוכח בפ' איהו מקומן (דף נד.) אלא אמר רב אחא בר יעקב מחבא הנני מפרך והרבייתך ונתתין לקהל עמים. תימא דמייית' הוא קרא דליכא למשמע מניה דחיל' לאתווי' מהוואת קרא דכתיב גוי וקהל גויס יהיה מןן דעריין אל נולד בנימין ומה שפי' רש"י בריחי' יעקב ונתתין לקהל עמים בשותי' ששיתיד לצאת ממני קהל ועמים לפי שאמר [ולן] וזי וקהל גויס על פי אמר גוי לא על בנימין כשהוא אומר וקהל גויס היה שנים אומר לבד מבנימין ושבו לא נולד לי בן אלא שעתיד א' משבטי' לחילק ומעשה אותה מתנה אני נתן לך. מה שכתוב כשהוא אומר וקהל גויס היה שנים דמשמע דיש לי בן אלא שעתיד א' משבטי' לחילק ומעשה אותה מתנה אני נתן לך. מה שכתוב כשהוא אומר וקהל גויס היה שנים דמשמע דיש לי בן אחרים לבד מבנימין לא מוקהל דקדושי דיעי' אבנימין קאי דהא מוכח מני' רבא דשבט א' איקרי קהל אלא מניסם (קא) דקדושי:

חייבין אלא על הוראת ב"ד הוראה דהורו ביד אין חרישה בשבת פירוש איסורה מהו כיון דקא מורו כשאר מלאכות דאסור בשבת כביכול מקצת וקמא מקצת דמי והויא דהורא או דלמא כיון דעקרי לה לחרישה לגמרי כלעקור את כל הנוף דמי ואינה הוראה. ואנת' למפשט' הדוריה היא מדתנין יש נדה בתורה אמאי והא עקרי דין שומרת' יום כגנר יום לגמרי ויש'. ודחין דאמר' כדריה אסירא וכו' כי רישא ולעולם לא עקרי לגמרי. השביעת' במאי שני כיון דכתיב וכוים השביע' בתריש ובקציי' תשובות בזמן שהחרישה והקציה מותרות וכן או נתיח אסורין [בשבת] אבל בשביעת' דכתיב שרד לא תורע וכו' לא אסירי מהו [תא] דקא מורו בשאר שני שבוט כביכול מקצת וקמא מקצת דמי והויא דהורא. או דלמא כיון דקא עקרי לה לשביעית' פיי' לשבתות דשביעית' לגמרי כלעקור את הנוף דמי וליחא הוראה. ופשטי' רבינא דהוראה היא מהא דתניא בתוספתא [סוף] מנדרין המתנבא לעקור דבר מן התורה חייב. לבטל מקצת ולקיים מקצת ר' שמעון פטור ובתבורת' כוכבים איי' אמר היום קיימת' בכולה בטילה חייב. דאלמא כן האי גונא כביכול מקצת וקיים מקצת דמי שיי'. והא מתניתא מותרתא בסוף אלו הן ונתחנן: בתנ' הורו ביד ורעד אחד מןן שטעו ואמר לוי טועים אתם. פיי' לא האזינו אילוי. שי' שלא היה נפוצא לשי ביד שם פיי' בשנת הוראה ואפי' נ' ורגמים' שלם דאי בו משתלם מנינים מאי איריא מופלא אפי' כן דהו דכל עדת אמר דחמנא אלא כגון שהיו יותר מע"א או שהיה אחד מהע"א גו או ממור או נתן או זקן או שלא ראה לו בינם. פטורין כלומר אין הוריתן הוריות דכל אלו אינן ארוים להיות מכלל אלו המורים שנאמר כאן ואם כל עדת ישראל ישנו ותאמר להלן ושפטו העדה מה להלן בעינן שיהיו כולן ראוין להוראה דכתיב בהו והקל מעליך ונשאו אתך דבבתי דינן מרובין מייירי דכמפרש (בבא מצריא' מנדרין) וספיא' דמנדרין] אף גני' דליתו כוליהו ראוין להוריה. והא תתן זקן תרגומה שאין לו כבר ותחלת' בנשים שכבר נסתבל תחנב והופרה האבינות' ומשום הכי לא חזי דהא בציורה ליה מאורייתא מצות פריה ורביה דרבי קיא. ויש מפרשים מפני שאינו רחמני דלא מוחם אלא

מסורת הש"ס

- ↑ ב"ש מבא שחא טעות סופא.
- ↑ [גמל' א מ"ט, א] [ויערינו] מ"ט.
- ↑ [פסחים פ. מנחת מ"ט, וס"ג] ביה' ה' לפני החצר,
- ↑ [פסחים לז' ויבמות ז' ונחש' לז' ע"ש, ז]
- ↑ מ"כ פריה וקיהל' ח [וקהל' ד, ט] כחלשית לה' ח [נסח']

סמל האגודה

תורה אור השלם

- ↑ והיה אם מעיני העדה נעשתה לשגגה ועשו כל העדה פרי בן קָהָל אחד לעלה לריח נחתו לוי ומנחתו והכבו במשפט ושעיר עזים אחד לחטות' הורו לבטל במקצת ולקיים מקצת הרי אלו חייבי' שני' דבר נאמר כאן דבר נאמר להלן דבר מה דבר האמור להלן מקצתו ולא כולו אף האמור כאן מקצתו ולא כולו אהת אומר מקצתו ולא כולו וא אינו אלא כולו מיל' בין דם לדם ולא כל דם בין דין לדין ולא כל דין בין נגנ גנוב וגו' ^[כ] וכנאי' גונא מפרש בסוף פ' אלו הן ונתחנן ^[כא] אמר רב יוחנן אמר שמואל לעולם אין ביד חייבין דש יחור דברו שני הצדקין מורין בן פיי' שהוא מרבי' דחכמי' אבל צדוקין מורין בו פטור' מאי טעמא זיל קרי בן רוא. כלומר אין אלו ארזין להוראה ושבגין קרובין למורין אצל הוראה שהיה להן להמור ולא למור. ואותובנא מפתני' א נמי במרייתא יש נדה בתור' אבל אבה על שומרת' א נדה ^[כב] (פטור') אמאי והא כתיב יהיה לה למור' שהיא [ספרות] אחד אלמ' (תל') [דכתבי'] וכן וזה מכשכב ודחה יהיה לה וכל הכלי אשר תשגב עליו [טמא] ויהיו ונתיב בסיפריא (פסח) מנין שהיא משמרת אחד לאלה תל' [טמא] יהיה יכול כשם שהיא משמרת אחד לאחד כן תשמר על שני. ודין הוא מה אם הוב שאינו סופר אחד לאחד דפסי' שבעה לכ'. ובה שהיא סופרת אחד לאחר אינו דין שהשמר שני לשני תל' יהיה לה אין לה אלא יום אחד. ודחין מנתי' כגון דהורו דכרדיה אסירא השומרי' יום כגנר יום שאל דכרבה שרי' ואקשנין שרי' דכרבה נמי בהריא כחב משכבי אשה דלמנא תרתייהו ופוקרין כגון דאמר' נמי כירא הוא דאסיר בשומרת' יום כגנר יום אבל תערא שריא ודחין [ואן] ספרא והתערא בהריא כתיב בה תא מקורה הערה. ודחין למימר כגון דאמר תערא בשומרת' יום כדרי' אסירא שאלא כדריה שריא. אקשנין אי הכי נדה נמי כלומר מאי נקטא שומרת יום בודה גופא יכילין לומר כדריה הוא דאסירא דכתיב מקורה. ופוקר דאמר' הו כתיב תערא בהשאר' ויהי כתיב פיי' דכתיב איש אשר ישיב את אשה את דוה וגלה את ערוהה את מקורה הערה וגו' אבל בשומרת יום כגנר יום לא נמוחת לזעזעה בה אפי' כדריה. אי בעית תימא לעולם דשור' גמר כירא כדריה בשומרת' יום בודה אקשנתה הוא כתיב יהיה לה לא פליגי עליה (מא' הוה) [מיתה] אמר' ובה אינה אסור' אלא ביום כדכתיב כל מי אסור טומאה אבל כילות שריא. פיי' קרי' ולא קמבענא ובה אלא פסוק לנתיח דכתיב על נדחה. שהא כיון דהות דם יום ה' דבעיא לנטורי' טי וקשור' טי ודי' טי' דהוא פלג יומא בהווא טעמא דאמינא. והיינו דקתני

סמל האגודה

מוסף רש"י

ויעמד יהושפט. אמר' הוסיפו שפאל מנומאס צצדיקס, דכתי' היסמ' [במות ח'] החרשת' א' היס', וקרי' לה משה מפני מוסמ' שחידשו והוסיפו על קדושתו כי מוס ואמנו טבול יום אל יכנס לה [ספרות] ^[כא] ח' שחמדת נה סלמוליס [במחין זכר]. במחנה דלית. כהר' כהת' [במות ח']

סמל האגודה

תוספות הרא"ש

אמר אביי אמר קרא [והיה אם מעיני העדה] נעשתה לשגגה עד שתפשה שגגה על ידי אחריס' דפשטי' קרא מעיני העדה א"ש קאי אביי דמולא כתיב ונעלם מעיני העדה אלמא משמע דאציבורא קאי. ומי' מדכתיב נעשתה לשגגה ולא כתיב ועשו העדה בשגגה. אלמא ששעשתה שגגה על ידי אחריס' שהורו להם דהור. ורבא אמר אמר קרא כי לכל העם כשגגנה. דרשמע שכל ישראל שני דברו וביד בכלל כל העם הם ובשגגת מעשה' אי אפשר לכלול בית דין עם הצבור דהא אמרי' בסמוך מדכתיב נעשתה לשגגה מפני' ביד משגגת מעשה' אלא עי' שגגת מעשה' דכתיב בביד' בשגגת הוראה איירי: ח"נ כי מיעטאין ליה ר' יהודה ד' בשבטין ולא כמא שכתוב בפקדון ספרים על שמע' ליה לרבי יהודה ב' שבטים דאף אשעה מבעיא ליה משה דלא גני ר' יהודה לעיל גיורי' אלא ב' שבטים ומסתברא למימר דדוקא רובא הוא דגוריי למעוטי' ומשום דמבעיא ליה אף בשבט א' טעו לכתוב ב' בשבטים וליחא דרשמע' א' עד ד' שבטים קאי איבעי: ובבאי א"ש בהוראת בית דין ריש ליל. פרשני' זיל דהא לא מתיח ליה קרא לעיל להוראת ביד אחי' ליה ראהה היא דתלמודא קא דרשי לעיל גני קהלי אליבא דאינהו דתנאי ודרשי לכל תנא ותנא לפום מאי דרשמעי' ליה בקרא ההוא תנא ואי לאו דרשמעי' ליה תנאי' אינם שמעון פטר שבט שעשאר בהוראת ביד הוי מצי למימר דריש סבר כו' יהודה דרדשי ח' דלדרשא זו זו הכי דרדשי ליה ר' יהודה אלא דרבי אחא קא סמך דקתני במתניתין דחכאי' אינם שמעון פטר שבט שעשאר בהוראת ביד הוי מצי למימר דריש סבר כו' יהודה דרדשי ח' דלדרשא זו זו הכי דרדשי ליה ר' יהודה אלא דרבי אחא קא סמך דקתני במתניתין דחכאי' אינם שמעון פטר שבט שעשאר בהוראת ביד הוי מצי למימר דריש סבר כו' יהודה דרדשי ח' דלדרשא זו זו הכי דרדשי ליה ר' יהודה אלא דרבי אחא קא סמך דקתני במתניתין דחכאי' אינם שמעון פטר שבט שעשאר בהוראת ביד הוי מצי למימר דריש סבר כו' יהודה דרדשי ח' דלדרשא זו זו הכי דרדשי ליה ר' יהודה אלא דרבי אחא קא סמך דקתני במתניתין דחכאי' אינם שמעון פטר שבט שעשאר בהוראת ביד הוי מצי למימר דריש סבר כו' יהודה דרדשי ח' דלדרשא זו זו הכי דרדשי ליה ר' יהודה אלא דרבי אחא קא סמך דקתני במתניתין דחכאי' אינם

חייבין אלא על הוראת ב"ד הגדול לבדו ומדקמני חכמים מסתמא מכלל רבנן בני פלוגתייהו דרי' יהודה ר"ש בכלל ולקמן מוכח דדוקא ריש היא ולא רימו: ויאמא עד דאיכא שני שבטים דהתם שבת יהודה ובנימין והן כותב מוכח קרא (דחגי') [דכתיב] בקהל יהוד' וירושל' [וירושלים] היינו שבת בנימין שהיתה חעיר בחלק בנימין כדמוכח בפ' איהו מקומן (דף נד.) אלא אמר רב אחא בר יעקב מחבא הנני מפרך והרבייתך ונתתין לקהל עמים. תימא דמייית' הוא קרא דליכא למשמע מניה דחיל' לאתווי' מהוואת קרא דכתיב גוי וקהל גויס יהיה מןן דעריין אל נולד בנימין ומה שפי' רש"י בריחי' יעקב ונתתין לקהל עמים בשותי' ששיתיד לצאת ממני קהל ועמים לפי שאמר [ולן] וזי וקהל גויס על פי אמר גוי לא על בנימין כשהוא אומר וקהל גויס היה שנים אומר לבד מבנימין ושבו לא נולד לי בן אלא שעתיד א' משבטי' לחילק ומעשה אותה מתנה אני נתן לך. מה שכתוב כשהוא אומר וקהל גויס היה שנים דמשמע דיש לי בן אלא שעתיד א' משבטי' לחילק ומעשה אותה מתנה אני נתן לך. מה שכתוב כשהוא אומר וקהל גויס היה שנים דמשמע דיש לי בן אחרים לבד מבנימין לא מוקהל דקדושי דיעי' אבנימין קאי דהא מוכח מני' רבא דשבט א' איקרי קהל אלא מניסם (קא) דקדושי:

^[1] ויעל' דשט נמי חייבי' קי' ניש דכדי דכר' לענין מלמא לחריטה. צ' עי' בפרי' בשבת שס

מסורת הש"ס

(6) תמוזה טו: וכל הענין ע"ש הקריבו עולות לאלהי ישראל פרים שנים עשר על כל ישראל אילים תשעים וששה כבשים שבעים ושבעה צבירי חטאת שנים עשר הכל עולה לך; (7) עורא ח כ

תורה אור השלם

- הבאים מהשבי בני הגולה הקריבו עולות לאלהי ישראל פרים שנים עשר על כל ישראל אילים תשעים וששה כבשים שבעים ושבעה צבירי חטאת שנים עשר הכל עולה לך; עורא ח לה
- תחת אבתך יהי צדק ותישמנו לשורם בכל הארץ; תחלים מה י
- כפר לנעמי ישראל אשר צדקתה ואל תתן תם ונקי כפרב עמך ישראל ונפער להם תחת דברים כח
- ורבים מהבונים והלחים ורשאי תבאח וקבצים אשר ראו את תבית ורשעון קיסרו זה הבית בעיניהם בבים בקול דודל ורבים בהרעה בשמחת לילה וסורא ג יב
- ואין העם מבורים קול תרועת השמחה לקול בני העם כי העם מרובים תרועה וקול והקול נשמע עד למרחוק; עורא ג יג
- ובפר את מקדש הקדש ואת אהל מועד ואת חמובות יפצי ועל העולם וכל כל עם הקהל יכפר; וקרא טו גל

מוסף ראש"י

ביוצא בו אמר ר' יוסי. לא יאספם קרבן (תמורה ה:). ענין קבורת כוכבים הביאים. נעץ שום שער ענינים שמעו ע"ז בני דקדקו וציר בע"ז מבין שער לחטאת, תכניס נעלה לך אכסני נבי דלע"ז ועל כל העדה פר נעלה וגי שפיר שום אחד תשטת וגוי ואותן שערים נשפין ין מחן לנחמה ספר טעם דתי וכן שערים הארצין, סלמתינן בלחור חמובות, ובתמנות ספקותינן דנח (כ), מקומן כי הלא קרא דמתי נדי ספר טעם דתי ועשר נפר וגוי בלכר שפא ויהי סכין מרח ועשה בלכר שפא מה יס"ל לפסול בלחות כי ופס"א דביימא תחטאת לרבות שעיר ע"ז ליון פסל טעם דתי (תמורה ט:). ופר ושעיר של יום הכיפורים שם טחאת המעיינות (שבתות יא), והפשיס המעיינות (שבתות יב), ומנאלו האסות (וינא טה), יצורו בולן, דלא דמי לשעיר הנזיל, דנח סני למעיינות לא קרני כנגד יד הקרני כנגד בלתי, בלג בלא קלין דלא רחמינ דיוס הכיפורים לפש הכהן וסכר עברה לה שנה והיו לכו מתמחה וטה וכלקו ימותו קדן חטאת שפתינן בעליה, סלכסא לנחש סמית (שם טחאת ממות חן חלמט חסא (שבתות יא), שחן חסא צבור מתת. לא נאחריה הלכה דמנע חטאות ממות אלא כמית (שם וינא ג.)

תוספות הרא"ש

(6) והא אין כפרה למחוס כלומר היאך הקריבו הביאים מהשבי בני הגולה על דוד של צדקיותו שחטאו הלא אין כפרה למחוס פירוש מחיים דאין במאיא עליהם אחרי מותם: פי דמי שעיר דיה דלמא לא מתו.

ואף ע"ז דרד"י ודורא מתו קצת מישיראל מ"מ אלו מעות שעלו מהקופה דלמא מאותן מעות הן שנתנו אותם שהם עדיין חיים כדמתן בפרק ז' דגיטין השולח חטאתו מקריבין אותו בחזקת שהוא קיים אלמא מספק תליין ומקריבין: דאיהי כפרה זו שתכפר על יוצאי מצרים. אם נמצא חילול ולא הביאו ענלה ערופת מתכפרין בזה, ס ופ"ז דרובא הות. פרוש"י דיל ודלמא מיטנא היה והיה ליה חטאת שפתו רוב בעליה דלא קריבה. והקשה עליו הרמב"ם דיל (והאין) וילתאין מירושל לא עני מדי דתי הדשבים ששבו מהגולה שהיו ר' רבא היה רובן כהורבן ביה ראשון שנשארו מדרוש של צדקיותו אמת היה דמותו מדרור של צדקיותו הוה נפיש טפי מרוב עליו גולה והיי' ליה חטאת שמתו רוב בעליה. וחו מכל' לפלוגי בין חטאת שמתו רוב בעליה לחטאת שמתו מיטנא בעליה. ופי' ודלמא הך דלא הוה בימי ביה ראשון הוה נפיש מתוך דאשתדתיי מבית ראשון והוה ליה חן דאשתדתיי מיטנא קהל ולפטור לגמרי בשלמא לרבנן דאמרי (לעיל דף ג.) מרבין ותתמטעו כמעיקרא דיינינן ליה ורוא אלא לר"ש דאולי אף בתו דיעבה ממאי דבשעת דיעבה רובה דקהל הוי. ומייתו קרא דעולי גולה רובן היו מאותן שראו ביה ראשון: ס **במאי** דלמא ריש הויא. דכ"מי לא מתוקמא שפיר דמאי קמ"ל אי מת א' מן צבור שב"ד חייבין. אבל אי מקמת לה כריש איש דאשמועינן א"ע"פ שמתו מקמתן המביאין קרבן חייבין השאר לחביא: שפעי' לר"ש דאמר חטאת שותקת לאו למיתה. הלכך לריש חייבין: ויא ור"ש אומרים ירעו עדי שיתאבכו. ופר יוה"כ חטאת השותפות הוא וקאמר ר"ש דאיהי מתה וביהוי"כ שיתכפר באחרי ירעה. וכ"ד שמת א' מתן קריבו הנשארים: ה"ל רש"י א"ל רב יוסף כהנים קאמרת שאני כהנים דאיקרו קהל דכתיבי על הכהנים ועל כל עם הקהל יכפר. ופי' דהאי קהל משמע דקאי נמי אכהנים ומושו דאיקרו קהל קאמר ר"ש דחטאת דידהו כחטאת הקהל דמי ואניה מתה אבל חטאת השותפין ס"ל דמתה ומתוקמא שפיר כריש. וגוריסא זו אינה נכונה דאדריה הכהנים ממלל עם הקהל מכלל דלא קהל איקרו. וגורא כתי' פפי ספרד כהנים קאמרת כהנים עם לעצמן איקרו. מדרחלי כהנים מעם הקהל מכלל דחדישי איהו עם לעצמן כמו עם הקהל כי שקולין כנגד עם הקהל:

הורו בית דין

הל כל עולה סלקא דעמך. והכתיב שעירי עזים לחטאת ^(ט): **אף חטאת.** הקריבו לא נאכלת לפי שהיו שעירין של צבור הנשרפין לפי שהכניסו דמן לפני ולפנים כדכתיב ^(ז) וכל חטאת אשר יוצא מדמה אל האל מועד לכפר בקדש כדמתן (וזכית דף מז.) פרים הנשרפין ושעירים הנשרפין דהיינו שעירי עזרות כוכבים לצבור דלמחר רב יהודה על עבודת כוכבים הביאום: ואידך דכ"ד. ואחד שהביאו כ"ד הכי י"ב:

בין לר' יהודה בין לר' שמעון בין לרבי מאיר הכי קרבי הנכו חטאות והא מיימי הנכו דחטאו בימי דקדקיו דהוה חטאת שמתו בעליהן: **לפי שאין מיסה בצבור.** דלע"ג דמתו צבור לא אולא למיתה חטאת ידדיו: **אילימא מדרסני סחא אלוטין יסיו צניך.** דממשע דנניס דמקום אבות קיימי וכאבות מיס דמו והכל איכא צניס דדורו של דקדקיו: **אי הכי אפי' ביחיד נמי.** לימא חטאת שמתו בעליה דלא למיתה אולא דלחיו הנן דמקום אב: **משעיר דר"ח.** דהוי חטאת דלמחר רחמנא דנימו ממרומת הלשכה דכל קרנות צבור מתרומת הלשכה הס בצאן והא דלמא מיימו לכו מישרל' דלמחר שנתמנה תרומת הלשכה: **ופנך.** שרל' דפשייו: **פיני מיימו.** שעיר דר"ח דלחלא מתרומת הלשכה והא הוי חטאת שמתו בעליה אלא ש"מ וכו': **מי דמי** שעיר דר"ח **ולמא.** מיימו מלצור דלמא לא מיימו דספקו היו ואסבי קרנה אלא הכא דורו של דקדקיו ודאי מתו: **לאויס כפרס זו.** בעגלה ערופה שחכפר על יוצאי מצרים ויוון שחכפר על יוצאי מצרים ויוצאי מצרים ממים נינהו אלאמא אין מימה צצבור וס"ה לדורו של דקדקיו דלע"ג דמתו מתכפרין כחטאו מעולות: **הסם.** גבי עגלה ערופה כולוהי איתנהו צניס דעיקר כי אחי' עגלה ערופה אחי (דהכי) ודלמנוה קא אחי' ומנו דמכפרה אחיים מכפרה נמי אמתיס דהיינו יוצאי מצרים אלא הכא מי הוו מייס הכי דורו של דקדקיו: **ודלמא מעועיו הוו.** דהאי מעועיו נצצור דיתע עי הוו והוה ליה חטאת שמתו רוב בעליה ולא קרנה והכל כתיב דקרנה: הא לא מנתי אמנת דמעועיו הוו אלא ודאי רניס דלמח' ודאי סטם ממריס קול מרועת השמחה לקול ככי העס ואותן דכויס מדור של צית הלאשון היו ומלדאן ממין

הורו בית דין פרק ראשון הוריות

ו.

קול השמחה שמע מינה דרובא הוו אותן דבוצין והיו כחטאת שרוב בעליה קיימיין ומשום הכי קרנה: **והא מוידין הוו.** דורו של דקדקיו ובני קטלא מינהו ולא בני קרבן מינהו והכי מתכפרים בהך חטאות: **סוראס** **שעס היספ.** דאף על גב דהוו מוידין הוו מתכפרים: **סנו רצנן מס אחד מן הצבור.** כגון שהורו כ"ד ועשו צבור על פיהם ולא הספיקו להביא עד

שמת אחד מן הצבור מיידין וכו': **מס אחד מן כ"ד.** והויא ליה חטאת שמת אחד מן השותפין דהויא כמותו מקל' בעליה ולא קרנה. הא דליקרי לכו שותפין לא משום דחטאת של שותפין דעלמא קרנה דלין שניס מציאין קרבן אלא האי דליקרי לכו שותפין משום דלא מני קרי לכו צבור דלא לאו צבור יניהו הלכך קרי לכו שותפין: **דלין צבור מסים.** דלין קין מימה צצבור דכי גמירי חטאת שמתו בעליה למיתה אולא ביחיד ולא צצבור: **שמעון ור' לרש"י דלמחר חטאת הסופסין אינה מסה דמניא פרי ושעיר של יום הכיפורים שאצור וספריס אחריס חסתיס.** ומתכפרו צנן ואח"כ נמאלו האזודים כולן ימותו דכרי רבי יהודה ר' אלעזר ור' שמעון אומרים ירעו והא הכא דפר כל יום דלא ליהוי בתו פר על אסרן היו חטאת השותפין דכהניס מתכפרים זו וקאמר רבי שמעון ירעו דלא היו חטאת שפירו בעליה בעלמא דלמיתה אולא משום דחטאת שותפות לאו כחטאת יחיד דמנא אלא כחטאת צבור דמנא והוא הדין כי מת אחד מן השותפין ללא כחטאת שמתו בעליה דמנא אלא חטאת השותפין הא ואניה ממה והכל הוא דקאמר ירעו משום דהא כפרו בעליה אכל היכא דמת אחד מן השותפין אימאן ק"ל דקדרי' לאו קל' דלע"ג שמתון דקרנה דחטאת השותפין אינה ממה הלכך לא מיתוקמא כרבי שמעון: **רבי יהודה אומר כולן ימותו.** דהכי ק"ל דלפי' חטאת צבור ממה: **אמר לוי יוסף כהניס קא אהמס שאני כהניס דליקרו קהל דכסיב על כהניס ועל כל עם קהל יכפר.** דלחקשו קהל וכוין דליקרו קהל משום הכי קאמר רבי שמעון דפר חטאת ידידכו כחטאת שעיר דקסל דמי דלניה ממה אכל כחטאת השותפין לעולם אימא לך דס"ל לרבי שמעון דכי מת אחד מן השותפין ללא קרנה וכי מת אחד מן צית דין פטור ואכתי נוקמס כר"ש:

אמר ר' יעק. אף על גב דלא דמי בעליס מכל מקום לא חוו למקנה וממ ל' פסול זה וממ ל' פסול אחר ואפילו הכי שמעין ליה דיעבד: דהרין עקד הורו בית דין: קהל ופר כ"ד: הורו כ"ד ועשו ז' שבטים על פיהם. פי' פריש וישא כל הקהל השתא מפרש רובו כשעשו ז' שבטים שתן רוב כספסר במאיא על דיתון כ"ד פר. ובעבודת כוכבים פר ושעיר דברי ר"מ ר' יהודה אומר ז' שבטים שחטאו במאיא ז' פרים ושאר שבטים שלא חטאו במאיא על דיתון פר פר. פי' כל שטט ושטט במאיא שאע"פ שלא חטאו במאיא על ידי החוטאין. ולפנינו מפורש כי אפי' אם חטא שטט אחד בהורית כ"ד הגדול כל אחד ואחד מהי"א שבטים במאיא פר א"ע"פ שלא חטאו והאגב אבא דתני ר' מאיר תנא נמי איהו: ז' שמעון אומר ח' פרים ובעבודת כוכבים ח' פרים וז' שעירים (פר) ושעיר לכל שטט ושטט ופר ושעיר לכ"ד: ת"י בספסא ירעו שהורו ושעיר מה הורו. פי' כגון שנודע להן שהתירו איסור אבל שכוז אם חלל התירו אם דם יכול יתו חייבין פר ת"ל ונודעה החטאת ולא שיוודיע החוטאין: מאן תנא אמר רב ואיתמינא רבא דלא כר' אליעזר דתניא בספסא פסוק או הודיע אילו חטאתו. אשתו נדה ואחותיו עמו בבית שגג באחת מהן ואין ידוע באיזו מהן שגג כר' ר' אליעזר מחייב חטאת ור' יהושע פוט. א"ר אליעזר מה נפשו. כר. רב אשי אמר אלא תימא ר' אליעזר שאני הוהם בהוריה דכתיב ונודעה החטאת (אשר חטאו עליה) אקשינן הכא נמי בשגגת מעשה הכתיב אשר חטא בה. פי' בה דברי ידוע ופרקינן ההוא פרט למתעסק. וזה דר' אליעזר מיקריה בכירותה אפרה תורה. וכבר פירשתי בפרק ז' מיתות. וזה דר' אליעזר נמי כבר פירשתי סבך פרק דיעות הטומאה בשבועות: ור"שלא' בסוף פרק הורוק בשבת בתו אין מתעסקין לא בחלבין ולא בעריות המתעסק בשבת פטור בחלבין ובעריות חייב. הך בעריה אמר הניתי קוצר חצי וגונרת וקצר כגונרת פטור. הריני אוכל חצי וית ואכל כותי חייב. הריני מתחמם בה והערה בה חייב: אשר חטאו עליה והקריבו קהל חטא ב' שבטים במאיא ב' פרים ג' במאיא ג' ושאר כל השבטים שלא חטאו במאיא על דיתון פר פר א"ע"פ שלא חטאו במאיא על ידי החוטאין כל נאמר הקהל לחייב על קהל וקהל. פי' דשטט אקרי קהל: מאי טעמא דר' יהודה ר' קהלי הוו קהל קהל קהל הקהל. פי' ונעלם דבר מעיני הקהל והקריבו הקהל הרי ב' חטאות ליה למתכביתוהו בלא חיי אבותו ז' חטאות הוי ד' חטא דקל קהל חייב פר ד' ואין יחיד חייב פר (וחזר כר' וחד כר') וחד לומר קל' שטט שעשה בהוריה ב' חייב: ר' חייב: ר' שמעון אומר ז' שבטים שחטאו במאיא ז' פרים וב"ד במאיא על דיתון פר שנאמר למטה קהל שני והקריבו הקהל ונאמר לעגלה קהל מעיני הקהל. מה למעלה ב"ד עם הקהל בשגגה אף למטה ב"ד עם הקהל (בשגגה) פי' בקרבן. ולקמן מפרש דלר"ש אפי' חייבין

קהל ופר כ"ד: הורו כ"ד ועשו ז' שבטים על פיהם. פי' פריש וישא כל הקהל השתא מפרש רובו כשעשו ז' שבטים שתן רוב כספסר במאיא על דיתון כ"ד פר. ובעבודת כוכבים פר ושעיר דברי ר"מ ר' יהודה אומר ז' שבטים שחטאו במאיא ז' פרים ושאר שבטים שלא חטאו במאיא על דיתון פר פר. פי' כל שטט ושטט במאיא שאע"פ שלא חטאו במאיא על ידי החוטאין. ולפנינו מפורש כי אפי' אם חטא שטט אחד בהורית כ"ד הגדול כל אחד ואחד מהי"א שבטים במאיא פר א"ע"פ שלא חטאו והאגב אבא דתני ר' מאיר תנא נמי איהו: ז' שמעון אומר ח' פרים ובעבודת כוכבים ח' פרים וז' שעירים (פר) ושעיר לכל שטט ושטט ופר ושעיר לכ"ד: ת"י בספסא ירעו שהורו ושעיר מה הורו. פי' כגון שנודע להן שהתירו איסור אבל שכוז אם חלל התירו אם דם יכול יתו חייבין פר ת"ל ונודעה החטאת ולא שיוודיע החוטאין: מאן תנא אמר רב ואיתמינא רבא דלא כר' אליעזר דתניא בספסא פסוק או הודיע אילו חטאתו. אשתו נדה ואחותיו עמו בבית שגג באחת מהן ואין ידוע באיזו מהן שגג כר' ר' אליעזר מחייב חטאת ור' יהושע פוט. א"ר אליעזר מה נפשו. כר. רב אשי אמר אלא תימא ר' אליעזר שאני הוהם בהוריה דכתיב ונודעה החטאת (אשר חטאו עליה) אקשינן הכא נמי בשגגת מעשה הכתיב אשר חטא בה. פי' בה דברי ידוע ופרקינן ההוא פרט למתעסק. וזה דר' אליעזר מיקריה בכירותה אפרה תורה. וכבר פירשתי בפרק ז' מיתות. וזה דר' אליעזר נמי כבר פירשתי סבך פרק דיעות הטומאה בשבועות: ור"שלא' בסוף פרק הורוק בשבת בתו אין מתעסקין לא בחלבין ולא בעריות המתעסק בשבת פטור בחלבין ובעריות חייב. הך בעריה אמר הניתי קוצר חצי וגונרת וקצר כגונרת פטור. הריני אוכל חצי וית ואכל כותי חייב. הריני מתחמם בה והערה בה חייב: אשר חטאו עליה והקריבו קהל חטא ב' שבטים במאיא ב' פרים ג' במאיא ג' ושאר כל השבטים שלא חטאו במאיא על דיתון פר פר א"ע"פ שלא חטאו במאיא על ידי החוטאין כל נאמר הקהל לחייב על קהל וקהל. פי' דשטט אקרי קהל: מאי טעמא דר' יהודה ר' קהלי הוו קהל קהל קהל הקהל. פי' ונעלם דבר מעיני הקהל והקריבו הקהל הרי ב' חטאות ליה למתכביתוהו בלא חיי אבותו ז' חטאות הוי ד' חטא דקל קהל חייב פר ד' ואין יחיד חייב פר (וחזר כר' וחד כר') וחד לומר קל' שטט שעשה בהוריה ב' חייב: ר' חייב: ר' שמעון אומר ז' שבטים שחטאו במאיא ז' פרים וב"ד במאיא על דיתון פר שנאמר למטה קהל שני והקריבו הקהל ונאמר לעגלה קהל מעיני הקהל. מה למעלה ב"ד עם הקהל בשגגה אף למטה ב"ד עם הקהל (בשגגה) פי' בקרבן. ולקמן מפרש דלר"ש אפי' חייבין

עין משפט

נר מצוה

מו א מיי פיד מל' פסולי מוקדשים הל' 6 וסל' ג:
מו ב מיי סס הל' 3 ופיה' מל' ערעדי יוה"כ הלכס חז:

רבינו חננאל

מאן דאית ליה בני דכתיבי כרחם אב על בניס ואיכא לאקשוויי אי הכי מאי שנא זקן. ואי קשיא לך לרב חסדא דגמיר ממשא מבדי כיון דקדיל דהאי עדת ישראל בב"ד הגדול קא מיירי כרמפרש כספסא לישתוק קרא מיניה. והא גופיה לגמיר ממשא קרא אגמיר מסנהדרין קטנא. דאיהי גופה ממשא גמרא. איכא ספרוקי אי מתחם הוה אמיתא ותי מילי דרבי' דומין לו בידיני נפשות וביכתיב בתן. אבל (ריחיותה) (והוריותה) היא אצ"ג דלא דמו קמ"ל גיש. אמרי' מנא לו הוריותהי כל המופלא דהיינו רשת ישראל אניה הוראה. ומהדרין דאמר רב ששת וכן תנא דבי ר' שמענאל מפני מה הורו דברר שהדוקין מורין בו פטורין. ס"א הורו דברר שבתורה פטורין. והואיל והיו להן ללמוד ולא למדו: (6) אמר מר נאמר כאן ערה ונאמר להלן ערה. אמרינן והתם מנא לו דביעין דלא ליהוי בתו רב מחני. אמר רב חסדא גמר מב"ד של משה שלא היה בו אחד מכל אלו. דכתיב והתיצבו שם עמך. עמך בדומין לך. ואמרינן ואימא עמך לשיטתה פי' שלא יכנסו לפניס מסויצתך. אלא אמר רב תמן רבי יצחק והקל מעליך ושנאו אתך. פי' דהא לאו כסנהדרין גדרולא מיירי בפרשת יתרו. אלא בבחי דיעין שכלל מקום ומקום דכתיב ואתה תהווה מכל העם וגוי ובסוף פ"א דסנהדרין מפורש (דהא) דבעיא דומין לו ליפנין מקננת: פתני' דהא קל' שונגין ורעו כל הקהל שונגין במאיא. פי' כ"ד במאיא פר. אבל אם הורו כ"ד מוידין כגון שהיו וידעין שהחלבו אסור ותרירותו ושנאו הקהל שונגין כל אחד מהקהל במאיא שכבה או שעירה. ואף ע"ג דלא הוה שבין מיעדינן קמ"ל כרבי יוחנן בירשי פירקין. שמעי' דכל היכא דלא הויא הוראה ועשו הקהל כל אחד מן הערשין במאיא שכבה או שעירה. אבל אם הורו כ"ד שון שונגין ועשו הקהל מוידין דידעי דאיסורא קרי עבדי ודילתא מצוה לשפור דב' הכמים באיסורא שטרין מלהביא פר דמודי לאו בר קרבן הוא. ואת למדיק שונגין ועשו שניס הוא דפטורין הא שונגין ועשו שונגין דומיא דמוידין חייבין היכי דמי שהורו שחלב מותר ונתחלב להם חלב בשומן ואכלהו ניגמא הפגוש בעיא דרמי בירשי שניס בתן גונאט לעיניהו חובב. והדינן לעולם אימא לך דבי האי גונאט פטורין ואי איתא לינת האי כיש מוידין הך בבא דשונגין ועשו מוידין תנאה איירי דתנא מוידין ועשו שונגין ולא תשמע מניה מידי דלאו דוקא היא: פתני' הורו כ"ד ועשו כל הקהל או רובו על פיהם מבאיא. פי' כ"ד פר ובעבודת כוכבים במאיא פר ושעיר דברי ר"מ דקסבר כ"ד לחודה מייתי והקהל פטורין: ובי יהודה אומר אם חטא כל הי"ב שבטים במאיא י"ב פרים דכל שטט אקרי קהל כרמפרש לקמן ובעבודת כוכבים י"ב פרים י"ב שעירים דקסבר הערשין במאיא

שעיר פטורין: (ש"ך לוף ה') ובע"כ אומר י"ג פרים ובעבודת כוכבים י"ג פרים י"ג שעירים (כוכבים) י"ג פרים י"ג שעירי דקסבר הני והני מייתי פר ושעיר כל שטט ושטט דכל חד וחד אקרי כספסר במאיא על דיתון כ"ד פר. ובעבודת כוכבים פר ושעיר דברי ר"מ ר' יהודה אומר ז' שבטים שחטאו במאיא ז' פרים ושאר שבטים שלא חטאו במאיא על דיתון פר פר. פי' כל שטט ושטט במאיא שאע"פ שלא חטאו במאיא על ידי החוטאין. ולפנינו מפורש כי אפי' אם חטא שטט אחד בהורית כ"ד הגדול כל אחד ואחד מהי"א שבטים במאיא פר א"ע"פ שלא חטאו והאגב אבא דתני ר' מאיר תנא נמי איהו: ז' שמעון אומר ח' פרים ובעבודת כוכבים ח' פרים וז' שעירים (פר) ושעיר לכל שטט ושטט ופר ושעיר לכ"ד: ת"י בספסא ירעו שהורו ושעיר מה הורו. פי' כגון שנודע להן שהתירו איסור אבל שכוז אם חלל התירו אם דם יכול יתו חייבין פר ת"ל ונודעה החטאת ולא שיוודיע החוטאין: מאן תנא אמר רב ואיתמינא רבא דלא כר' אליעזר דתניא בספסא פסוק או הודיע אילו חטאתו. אשתו נדה ואחותיו עמו בבית שגג באחת מהן ואין ידוע באיזו מהן שגג כר' ר' אליעזר מחייב חטאת ור' יהושע פוט. א"ר אליעזר מה נפשו. כר. רב אשי אמר אלא תימא ר' אליעזר שאני הוהם בהוריה דכתיב ונודעה החטאת (אשר חטאו עליה) אקשינן הכא נמי בשגגת מעשה הכתיב אשר חטא בה. פי' בה דברי ידוע ופרקינן ההוא פרט למתעסק. וזה דר' אליעזר מיקריה בכירותה אפרה תורה. וכבר פירשתי בפרק ז' מיתות. וזה דר' אליעזר נמי כבר פירשתי סבך פרק דיעות הטומאה בשבועות: ור"שלא' בסוף פרק הורוק בשבת בתו אין מתעסקין לא בחלבין ולא בעריות המתעסק בשבת פטור בחלבין ובעריות חייב. הך בעריה אמר הניתי קוצר חצי וגונרת וקצר כגונרת פטור. הריני אוכל חצי וית ואכל כותי חייב. הריני מתחמם בה והערה בה חייב: אשר חטאו עליה והקריבו קהל חטא ב' שבטים במאיא ב' פרים ג' במאיא ג' ושאר כל השבטים שלא חטאו במאיא על דיתון פר פר א"ע"פ שלא חטאו במאיא על ידי החוטאין כל נאמר הקהל לחייב על קהל וקהל. פי' דשטט אקרי קהל: מאי טעמא דר' יהודה ר' קהלי הוו קהל קהל קהל הקהל. פי' ונעלם דבר מעיני הקהל והקריבו הקהל הרי ב' חטאות ליה למתכביתוהו בלא חיי אבותו ז' חטאות הוי ד' חטא דקל קהל חייב פר ד' ואין יחיד חייב פר (וחזר כר' וחד כר') וחד לומר קל' שטט שעשה בהוריה ב' חייב: ר' חייב: ר' שמעון אומר ז' שבטים שחטאו במאיא ז' פרים וב"ד במאיא על דיתון פר שנאמר למטה קהל שני והקריבו הקהל ונאמר לעגלה קהל מעיני הקהל. מה למעלה ב"ד עם הקהל בשגגה אף למטה ב"ד עם הקהל (בשגגה) פי' בקרבן. ולקמן מפרש דלר"ש אפי' חייבין

(6) ונראה דלא' לא היה מושלם של כ"ד מיה להם לגמור ולחל. (כ) מיי מוסי' הלא'.